

Осовська Ірина Миколаївна*доктор філологічних наук, професор,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича***Кричун Анна Миколаївна***асистент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ТА КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУ COSY В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Концепт, як ментальний конструкт, відображає сприйняття світу індивідом та суспільством і реалізується через різні лексичні одиниці. Концепт COSY вербалізується в сучасній англійській мові низкою синонімів. Беремо за основу визначення Мартинюк А.П., де “концепт – мінімальна структурна одиниця знання” [6, с. 38]. За допомогою зіставного, статистичного та діахронічного аналізу були проаналізовані синонімічні ряди лексеми cosy, представлені в чотирьох тезаурусах [1, 2, 3, 4].

Досліджувані лексикографічні джерела визначають лексеми comfortable та snug як доміанти синонімічних рядів. У статті розглянуто лексичні одиниці різних типів. Вони мають різне стилістичне забарвлення, функціонують у різних сферах (загальновживані: comfortable, snug; розмовні: comfy тощо), можуть бути представлені як окремими лексемами, так і словосполученнями, є питомо англійськими і можуть бути визначені як синоніми, що реалізують концепт COSY в сучасному англійському дискурсі.

На підставі аналізу вживання синонімів лексеми cosy у 2022 році згідно з Google Books Ngram Viewer, нами було створено узагальнений синонімічний ряд досліджуваних 29 лексем з пріоритетністю вживання. Google Books Ngram Viewer – це інструмент, який відображає графік частоти вживання фраз у корпусі книг, відповідно до загального числа слів у корпусі, протягом вибраних років. Він має різні корпуси, що охоплюють різні жанри та мови серед яких ми обрали “English” [5]. Це дослідження демонструє, що мова динамічно змінюється. Паралельне збільшення вживання лексем easy “зручний, приємний, затишний” та safe “безпечний” як вербалізаторів концепту COSY може бути пов’язане з ростом інтересу до фізичної безпеки та інших аспектів, де безпека є ключовою.

Діахронічний метод аналізу синонімічних лексичних одиниць, як вербалізаторів концепту COSY, за допомогою онлайн-пошукової системи Google Books Ngram Viewer, дозволив дослідити зміни в їх вживанні та трансформацію цих синонімічних рядів протягом 1800–2022 рр. З’ясовано, що в сучасному англійському дискурсі найуживанішими та найпріоритетнішими синонімами до лексеми cosy є easy та safe, що свідчить про те, що для британців найважливішими характеристиками затишку є приємність та безпека.

ЛІТЕРАТУРА

1. CALD – Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus Cambridge. University press and assessment: веб-сайт. URL: [Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus](https://dictionary.cambridge.org/) (дата звернення: 04.10.2024).
2. MWOD – Merriam-Webster Online Dictionary: веб-сайт. URL: <https://www.merriam-webster.com> (дата звернення: 04.10.2024).
3. T – Thesaurus: веб-сайт. URL: <https://www.thesaurus.com/browse/cozy> (дата звернення: 04.10.2024).
4. TCT – The Chambers Thesaurus (2004) Editor: Martin H. Manser Edition: Reprint, revised Publisher: Chambers ISBN: 0550100679, 9780550100672 Length: 1127 pages.
5. GBNV – Google Books Ngram Viewer : веб-сайт. URL: <https://books.google.com/ngrams> (дата звернення: 04.10.2024).
6. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 196 С.

Останчук Ірина Ігорівна

кандидат філологічних наук, доцент,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

CURRENT APPROACHES TO METAPHOR ANALYSES IN DISCOURSE

Since the concept of metaphor moved from the humanities (such as philosophy, poetics, and rhetoric) to fields like cognitive science (including linguistics, psychology, and communication studies), the number of theories, hypotheses, and research findings has grown exponentially. The key result of this shift can be captured in one word: variation. There is now an overwhelming array of theories and data suggesting that metaphor may not be a singular notion. While many scholars agree that metaphor involves understanding one thing through the lens of another, this view is not universal now. Moreover, not all real-world instances of metaphor require conceptualizing one thing to grasp another. This has led to a growing debate about the potential for unity amidst such diversity in metaphor theory.

Linguistic science at the current stage of its development is characterized by an integrative paradigm of knowledge (among the Ukrainian researchers there are: V.Z. Demyankov, O.S. Kubryakova, Yu.V. Kravtsova, Yu.S. Stepanov, etc.) [9]. Integrative trends are manifested in conducting research at the intersection of disciplines, combining disparate research, synthesis of methods proposed by various sciences, etc. It was as a result of the action of integration processes that metaphorology appeared as a separate direction, and over time linguistic metaphorology crystallized, which "integrates different approaches to considering a single object of research – metaphors as a phenomenon of language and thinking and far beyond" [9].

The cognitive-scientific approach has emphasized that metaphor is a distinctive figure of thought, rather than merely a figure of speech. However, studies have shown that not all instances of language that could be seen as expressing these figures of thought are understood through active metaphorical mappings between conceptual